

Vlaams
Parlement

vergadering **C34**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 22 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de commerciële gevolgen van de huidige bepaling van begin en einde van de zomervakantie – 3106 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de studieduur van de opleiding tot industrieel ingenieur – 15 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de voorrangsregels voor Nederlandstaligen in het Brussels secundair onderwijs – 42 (2015-2016)	9

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de commerciële gevolgen van de huidige bepaling van begin en einde van de zomervakantie – 3106 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Ann Brussel

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Minister, mijn vraag gaat over de functionaliteit van de zomervakantie en een aantal zaken die daaraan gekoppeld zijn. De zomervakantie start en eindigt immers, anders dan bij de herfst-, kerst-, krokus- en paasvakantie, op een datum en niet op een dag, respectievelijk 1 juli en 31 augustus. De overige vakanties starten telkens op maandag en eindigen op vrijdag, en bijgevolg wijzigen die data.

Voor zowel het klassieke onderwijs als zowat alle zomerscholen in de recreatiesector is die bepaling nadelig om efficiënt te kunnen werken. In het klassieke onderwijs hebben heel wat scholen te kampen met leerlingen die vroegtijdig hun vakantie inzetten. Dat zorgt voor heel wat frustraties bij leerlingen, leerkrachten en directeurs. We merken ook dat dokters daar graag aan meewerken door ziektebriefjes uit te schrijven, zodat de kinderen samen met de ouders vroeger op vakantie kunnen vertrekken. Dat heeft ook te maken met de prijzen: als je een reis boekt voor de start van de vakantie, scheelt dat al snel 1000 of 1500 euro.

Bij de recreatiesector is er dan weer een commercieel probleem. Als de zomervakantie op een woensdag start, is het voor hen zeer moeilijk om hun weekactiviteiten, zoals stages en zomerscholen, halverwege de week op te starten. Dezelfde problematiek komt naar voren op het einde van de zomervakantie. In 2015 bijvoorbeeld kon de recreatie negen volle weken vakantiecampen organiseren, in 2016 zal dat maar acht weken zijn. Dat betekent 10 procent minder aanbod, zonder één effectieve schooldag extra.

Daarnaast kunnen er zich in verschillende sectoren ook problemen voordoen bij de organisatie van schoolactiviteiten. Ik heb een concreet voorbeeld vanuit het werkveld meegebracht. Er zijn twee scholen die al jaren klant zijn bij een bepaalde recreatieorganisatie. Eén school kiest er systematisch voor om een sportdag te organiseren op de eerste donderdag van september, de andere op de tweede donderdag. In 2016 valt de start van het schooljaar op een donderdag, wat het onmogelijk maakt om dan een sportdag te organiseren. Noodgedwongen kiezen ze dan voor de tweede donderdag. Het gevolg is dat beide scholen op die tweede donderdag willen reserveren. De recreatieorganisatie moet dan noodgedwongen een van de scholen ontgoochelen en dreigt zo een vaste klant te verliezen.

Minister, overweegt u, gelet op de vermelde problematieken, de bepaling van de start en het einde van de zomervakantie in de toekomst aan te passen van datum naar dag? Kunt u een onderzoek opstarten naar de voor- en nadelen van een aanpassing? Kunt u een overzicht geven van de mogelijke kosten hiervan, zoals loonkost, infrastructuurkosten als water en energie enzovoort?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Vandenberghe, het verbaast mij een beetje dat u die vraag nu stelt. U kunt er natuurlijk niet veel aan doen, want u zit nog maar net in het parlement, maar in het verleden, ook in de voorbije legislatuur, zijn daar al heel hevige debatten over gevoerd. Ik heb al die verslagen gelezen. Uw minister was toen altijd heel duidelijk in zijn standpunt, en bij uitbreiding dat

van sp.a. Daarom ben ik dus een beetje verbaasd dat ik die vraag nu op mijn dak krijg, maar ik zal toch proberen te antwoorden.

U hebt zelf gesitueerd dat de huidige regelgeving bepaalt dat de zomervakantie begint op 1 juli en eindigt op 31 augustus. In het secundair onderwijs voorziet de regelgeving in mogelijkheden om daarvan af te wijken, als daar organisatorische, onderwijskundige of levensbeschouwelijke argumenten voor zouden zijn. Aan die afwijkingen zijn wel heel strikte voorwaarden verbonden. In het secundair onderwijs is er dus al een mogelijkheid voor scholen om een beetje af te wijken van de in de regelgeving bepaalde vakantieregeling. Dat kan ook voor een deel van de leerlingen zijn en niet voor de hele school. Die soepelheid bestaat uiteraard niet buiten het secundair onderwijs.

Ik wil deze vraag niet in een verkeerde context bekijken. Onderwijs heeft de cruciale opdracht om jongeren te vormen, zodat ze zouden kunnen voldoen aan de eisen die de maatschappij aan hen stelt. Die opdracht, die ook steeds uitgebreider wordt, vereist uiteraard dat de beschikbare tijd in de school optimaal gebruikt wordt.

De recreatiesector is belangrijk. Het is een van de sectoren waarop de vakantie-regeling een impact heeft, maar ik krijg ook elk jaar dezelfde vraag van de toeristische sector, die vindt dat we onze vakantieregelingen nog veel drastischer moeten aanpakken. Ook de sportclubs en de jeugdbewegingen hebben allemaal hun eisen en verzuchtingen.

Als er eensgezindheid over kan ontstaan om bepaalde vakantieregelingen aan te passen en altijd te beginnen en te eindigen met een volledige week, zou je dat kunnen omzetten in nieuwe regelgeving, maar ik zal nooit akkoord gaan met een regelgeving die ertoe zou leiden dat de globale schooltijd vermindert. Daar heb ik het helemaal niet op begrepen. Bovendien vind ik dat er voldoende vakantieperiodes zijn. Ik heb als minister al meermaals gezegd dat ik die niet zal inkorten. Mevrouw Helsen verwees vorige week nog naar een studie die zegt dat de geest nu en dan tijd moet krijgen om te ontspannen. Ik ben daar ook een hevige fan van, zeker nu ik bijzonder weinig tijd heb om mijn geest te ontspannen. Dan snak je daar nog meer naar. Maar voor jongeren is dat zeker ook nodig, dus ik zal die vakantieperiodes in deze legislatuur zeker niet inkorten. Dat staat ook niet in het regeerakkoord.

Ik zal ook niet in functie van bepaalde sectoren wijzigingen aanbrengen. Ik vind dat het onderwijs zichzelf moet respecteren. U zei daarnet dat de dokters ziektebriefjes uitschrijven, mijnheer Vandenberghe, maar ik heb dat briefje net afschaft, omdat het niets uithaalde.

Het is echt elementair dat de start en het einde van de schoolperiodes worden gerespecteerd. Ik denk dat u daar als schooldirecteur ook 100 procent achter staat. Ik vind dat we daar zelfs veel offensiever in moeten zijn. Ik werd de avond van 1 september geconfronteerd met ouders die net terugkwamen van een tijdens die periode veel goedkopere vliegvakantie. Maar hun kind vond het wel heel erg dat het er op 1 september niet bij was. Dat zegt genoeg. Ik weet dat er vaak budgettaire redenen spelen, maar het begin en het einde van de schooltijd moeten wat mij betreft gerespecteerd worden. Daarmee wil ik niet zeggen dat uw voorstel niet waardevol is, mijnheer Vandenberghe. Ik wil het wel eens bekijken. Maar op dit moment is het wel heel duidelijk: 1 juli - 1 september. Dat betekent dat er niet veel interpretatie kan zijn over wanneer de school start en eindigt. Als dat elk jaar verandert, zal dat ongetwijfeld een impact hebben.

Als we die discussie zouden openen, mag dat enkel en alleen gebeuren vanuit overwegingen die met onderwijs te maken hebben. Er zijn heel veel belangen van scholen, personeel en ouders. Ook onderwijsexperts hebben hun mening over de optimale indeling van vakanties. En dan zijn er nog de externe spelers zoals de recreatiesector. Het is moeilijk om het belang daarvan te onderzoeken, maar ik erken wel dat

ik daar ook gevoelig voor ben, zeker wanneer het gaat over kampen. Er moeten tijdens de vakanties voldoende activiteiten georganiseerd kunnen worden.

Iedereen kan een standpunt innemen, maar het grote voordeel van de regeling nu is dat het schooljaar altijd op hetzelfde moment begint, wat zeer duidelijk is. Het nadeel is dat dat soms ook midden in de week valt.

Het is niet zo evident om de kosten in te schatten. Na een hervorming zou een bepaald aantal vakantiedagen en schooldagen behouden moeten blijven. We zouden dan een regeling moeten vinden die ertoe leidt dat de onderwijstijd dezelfde blijft en dus niet wordt ingeperkt. Op het vlak van kosten zou dat niet zo'n groot verschil maken voor de scholen. Wat andere sectoren betreft, ben ik niet echt bevoegd. Dat zouden die sectoren zelf kunnen berekenen.

Er is een besluit van de Vlaamse Regering van 17 april 1991 dat het begin en het einde van het schooljaar en van de vakantieperiodes regelt. Het schooljaar begint altijd op 1 september en eindigt altijd op 30 juni. De zomervakantie begint in het basisonderwijs altijd op 1 juli en eindigt altijd op 31 augustus. In het secundair onderwijs is dat hetzelfde maar daar zijn een aantal souplesses mogelijk. Men moet er in het secundair onderwijs wel voor zorgen dat het normaal aantal lessen op schooljaarbasis en de afwerking van de goedgekeurde leerplannen gewaarborgd zijn. Men moet er ook voor zorgen dat aan elke leerling tijdens de maanden juli en augustus minstens vier aaneensluitende weken vakantie kunnen worden toegekend.

Is uw voorstel waardevol? Zeker, maar er moet met heel veel andere belangen rekening worden gehouden. Ik ben er op dit moment eerder een koele minnaar van. Ik vind de regeling nu heel duidelijk en wil niet in een situatie terechtkomen waarin we die duidelijkheid niet meer hebben. Ik wil uw voorstel wel bekijken, maar altijd vanuit het oogpunt van het belang van de scholen en het kind. Ik heb u trouwens ook geen andere argumenten horen geven. Het zal zeker niet voor morgen zijn, maar ik ben wel bereid het gesprek daarover nog eens te voeren.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): U zegt een beetje verbaasd te zijn. Maar u bent de nieuwe minister van Onderwijs en ik vind het wel nuttig om uw mening daarover te horen. Dat was eigenlijk de insteek van de vraag.

In het verleden is daar inderdaad al heel wat over gedebatteerd. Een oplossing ligt dan ook niet zomaar voor de hand. Maar ik vind het wel interessant om te weten wat uw visie daarop is.

Ik ben het met u eens dat er geen onderwijstijd verloren mag zijn. We moeten er blijven voor ijveren dat leerlingen tot de laatste dag naar school gaan. Dat is een prioriteit.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil vanuit mijn fractie onderstrepen dat wij ook niet meteen voorstander zijn om de schoolvakanties te herbekijken, zeker niet op basis van argumenten van recreatieve organisaties die daar zouden voor pleiten.

Zoals de minister zegt, zijn daar al veel discussies over geweest, over de gemeenschappen heen. Uiteindelijk is toen ook beslist om alles te laten zoals het was. Tijdens die discussie kwamen verschillende partijen aan bod waaronder de vakantieorganisatoren. Ook bij hen was nooit echt duidelijk of zij daar al dan niet sterk voorstander voor zijn. Dit is een gegeven dat vooral en ook blijvend vanuit pedagogisch oogpunt moet worden bekeken. Wij volgen hier dan ook de visie van de minister.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het eens met de minister dat een beslissing uitsluitend op basis van pedagogische argumenten moet worden genomen. Ik vind het anderzijds moedig van de heer Vandenberghe dat hij de problematiek aan bod brengt. Hij gaat daarmee in tegen de voormalige minister van Onderwijs van zijn eigen fractie. Vanuit zijn verleden als schooldirecteur is hij bezorgd over deze problematiek die effectief in een aantal scholen leeft.

Het optimaliseren van einde en start van het schooljaar, waarbij er wordt gestart op een maandag en geëindigd op een vrijdag, biedt vanuit organisatorisch oogpunt een aantal voordelen. Wanneer men de zomervakantie zou herleiden tot acht weken, dan moet men ervoor zorgen dat die paar dagen vakantie eventueel kunnen worden opgenomen in het lange eerste trimester van het schooljaar. Is dat een halszaak voor ons? Zeker en vast niet. Maar indien de organisatie ter sprake zou komen in overleg met de partners en stakeholders, dan hebben we daar uiteraard geen bezwaar tegen.

Ann Brusseel (Open Vld): Ik heb de geschiedenis van de vakanties bekeken. Daarbij valt op dat zowel de religieuze als de agrarische kalender altijd bepalend is geweest voor de vakanties. Vanaf de 20e eeuw, het einde van de Tweede Wereldoorlog, speelden ook pragmatiek en vragen van de toeristische sector.

Ik pleit er niet voor om van vandaag op morgen de boel helemaal ondersteboven te zetten. Zoals de minister mij daarnet toefluisterde, mogen we zeker geen onzekerheid creëren, dat is niet nodig.

Het belangrijkste voor mijn fractie is het belang van het kind, de jongere en het leerproces. Een betere spreiding van de vakanties en de lestitijden zou goed kunnen zijn, rekening houdend met een pauze op tijd en stond. We kunnen nagaan of de zomervakantie niet te lang is, zeker voor leerlingen die het misschien wat moeilijk hebben met een aantal zaken op school. Ik denk aan de taalverwerving, aan het oefenen van de Nederlandse taal door de jongsten.

Ik meen dat er wel een aantal zaken in overweging kunnen worden genomen, maar we moeten vooral uitgaan van de nood aan pauzes voor de kinderen, niet alleen in de zomer, maar ook in de winter.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik neem alle opmerkingen mee, ze zijn heel waardevol. Ik herhaal nog eens dat ik bereid ben om dit algemeen te bekijken, maar dat ik geen wijzigingen zal doorvoeren tenzij ze pedagogisch verantwoord en in het belang van het kind zijn. Dat is het enige dat mij in dezen interesseert. Eventuele veranderingen moeten ook gedragen zijn, want daarover een oorlog ontketenen, heeft ook geen zin.

Er is inderdaad iets voor te zeggen, mijnheer De Meyer, om altijd op een maandag te starten en altijd op een vrijdag te eindigen, maar het voordeel van de huidige regeling is de duidelijkheid. Zolang we niets veranderen, is het heel duidelijk. Ik wil vermijden dat we met het doorvoeren van wijzigingen in een oorlogssituatie terechtkomen waarbij iedereen zijn profijt zoekt. De enige reden, de enige regel, het enige belang dat voor mij in dezen telt, is het belang van het kind of dus de pedagogische belangen. Al de rest kan daar een invloed op hebben, maar dat is het enige dat voor mij cruciaal is.

En mevrouw Brusseel, ik ben wel bereid om 'out of the box' te denken, maar niet om 'total loss' te gaan. Het is altijd de bedoeling om iets te hebben dat duidelijk is, efficiënt en bovenal in het belang van het kind.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik wil nog iets rechtzetten. Ik ben blij dat de heer De Meyer zegt dat het stellen van deze vraag, moedig is. Ik wil echter duidelijk stellen dat het niet mijn bedoeling was om tegen de vorige minister in te gaan. Dat is zeker mijn punt niet.

Maar ik ben een nieuwe volksvertegenwoordiger en ik word hiermee geconfronteerd. Ik krijg hier vragen over, ook van mensen uit de recreatiesector. Als nieuw parlements lid wil ik gewoon eens de hartslag horen, ik wil graag weten hoe hierover gedacht wordt en dat neem ik dan mee. Er is geen sp.a-minister meer, ik wilde dus graag weten hoe er nu over gedacht wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de studieduur van de opleiding tot industrieel ingenieur – 15 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Ann Brusseel

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, op dit ogenblik studeren industrieel ingenieurs vier jaar: drie jaar bachelor en één jaar master. De Vlaamse Ingenieurskamer (VIK) pleit ervoor om de master te verlengen tot een tweejarige opleiding, om zo uit te komen op een totale studieduur van vijf jaar. Agoria, de federatie van de technologische industrie, is tegen de verlenging. Ook Voka toont zich een tegenstander van langer studeren voor ingenieurs.

In 2012 werd een voorstel tot verlenging van de studieduur voor ingenieurs niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering, en uit de inschrijvingscijfers van het hoger onderwijs blijkt volgens Agoria dat de drie- en vierjarige opleidingen meer studenten aantrekken, terwijl de vijfjarige opleidingen minder inschrijvers hebben dan vorig jaar.

Volgens Agoria hebben bedrijven nood aan verschillende profielen: de 'conceptueel denkende' burgerlijk ingenieur met een studieduur van vijf jaar, de meer 'toepassingsgerichte' industrieel ingenieur met een studieduur van vier jaar en de 'praktijkgerichte' professionele bachelor met een studieduur van drie jaar. Een verlenging van de studieduur voor industrieel ingenieur is volgens Agoria een opstap naar het vervagen van de profielen, zeker na de integratie van deze studies in de universiteiten.

Aan de universiteiten is men overigens zeer verdeeld over de studieduurverlenging. En ook de studenten zijn verdeeld over de wenselijkheid van een studieduurverlenging.

Minister, vandaar mijn vragen. Is het volgens u nuttig en/of noodzakelijk om voor industrieel ingenieurs een tweejarige master in te voeren? Zo ja, welke argumenten daarvoor wegen op tegen de maatschappelijke kost?

Is het nuttig en/of noodzakelijk om de inhoud van het curriculum bij te sturen zodat de afgestudeerde ingenieurs nog beter voorbereid zijn op snelle en soms revolutionaire veranderingen in hun toekomstige werkveld? Zo ja, op welke manier wilt u daaraan bijdragen?

Onlangs werd een vrijwillig postgraduaat voor industrieel ingenieurs ingevoerd met een innovatiestage van zes of twaalf maanden, naast de bestaande mogelijke brugtrajecten en master-na-masteropleidingen waarin industrieel ingenieurs hun

opleiding kunnen diversifiëren. Zijn deze bestaande opties volgens u voldoende? Is een lineaire studieduurverlenging voor ingenieurs een betere optie dan de bestaande mogelijkheden tot individueel diversifiëren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, mijnheer De Meyer, de discussie over de verlenging van de studieomvang van industrieel ingenieurs verschijnt regelmatig op de agenda. U stelde hierover al een vraag aan toenmalig minister Smet in 2012 – we doen ons huiswerk.

Telkens weer zijn er argumenten pro en contra een verlenging. Telkens ook blijkt er weinig eensgezindheid te zijn, niet bij de universiteiten, niet bij de studenten en ook niet op het werkveld.

Wat wel als een paal boven water staat, is dat de afgestudeerden in de opleidingen zeer gegeerd zijn op de arbeidsmarkt. Er is ook nog niet aangetoond dat de arbeidsmarkt voor afgestudeerden vraagt naar competenties die op dit ogenblik niet kunnen worden bereikt binnen de huidige studieomvang.

– Kathleen Krekels treedt als voorzitter op.

Wel is er de Vlaamse Ingenieurskamer die gisteren, 21 oktober, nog zijn memorandum 2015 publiceerde waarin hij een analyse maakt van het ruimere kader, en de opleiding en studieomvang ook situeert ten opzichte van bijvoorbeeld Franstalig België, waar het vijf jaar is, en het buitenland. Die oefening is boeiend en wordt door vele stakeholders gemaakt voor vele opleidingen. Denk bijvoorbeeld aan de beroepsfederatie van vroedvrouwen die al twintig jaar pleit voor een vierjarige bachelor. Op zich is die studie echter niet voldoende om over te gaan tot de uitbreiding van de studieomvang, zeker als de visie niet door alle stakeholders wordt gedeeld.

Mijnheer De Meyer, u weet ook dat we in een context van rationalisatie zitten. Er geldt voor nieuwe opleidingen een moratorium. Ook met betrekking tot de aanvragen tot de uitbreiding van de studieomvang heb ik met de universiteiten afgesproken dat die er momenteel niet komt. Een discussie over eenjarige en tweejarige masters moeten we kunnen voeren met een beter zicht op het totaalplaatje van alle opleidingen. Het zal slechts binnen het kader van die globale oefening zijn dat we ons opnieuw kunnen buigen over meer vragen die er gebeurlijk zouden zijn over de masteropleidingen.

Zoals u weet, is er een uitzondering: de verpleegkundeopleiding, om te kunnen voldoen aan de internationale normen. We hebben daarover een paar weken geleden al een discussie gehad.

Over een dergelijke vraag moet ook de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) zich uitspreken. Maar er ligt op dit ogenblik niet zo'n vraag voor. Ik voel ook dat er op dit ogenblik zeker niet bij alle stakeholders een draagvlak is. Maar dat weet u zelf ook.

Het is de verantwoordelijkheid en de taak van de universiteiten om het curriculum up-to-date te houden. Het spreekt voor zich dat ze daarbij rekening moeten houden met een werkveld dat voortdurend in verandering is en zal zijn – wat eigen is aan een sector die technologisch of zelfs hoogtechnologisch is. Het komt er dus op aan om studenten ook daarop voor te bereiden en competenties bij te brengen waardoor ze in staat zijn om in te spelen op veranderingen. Ik ben ervan overtuigd dat de instellingen dit met heel veel zin voor verantwoordelijkheid doen.

De afgelopen jaren liep er ook een interuniversitair project, met steun van Vlaanderen, over de toekomst van de opleiding. Daarin is ook het aspect onderzocht

van zogenaamde 'innovatiestages' waarbij industrieel ingenieurs na vier jaar nog een innovatief project doen op de werkvloer. De resultaten van dat project worden komende maandag 26 oktober 2015 gepresenteerd in Leuven onder de titel 'Industrieel Ingenieur 2020'. Het is wellicht interessant om dat mee in ogen-schouw te nemen wanneer wij de globale opleiding bekijken.

Mijnheer De Meyer, vandaag heeft een afgestudeerde industrieel ingenieur de mogelijkheid om ofwel onmiddellijk aan de slag te gaan – wat meestal lukt omdat het diploma erg gevraagd is op de arbeidsmarkt en er heel veel tewerkstellings-kansen zijn – ofwel om verder te studeren en een keuze te maken uit het uitge-breide aanbod waar u naar verwees. Iedereen kan zelf de keuze maken die het best aansluit bij zijn of haar wensen. De mogelijkheden tot differentiëren zijn ook groter dan bij een verlenging van de studieomvang. Een bijkomend voordeel is dat op die manier het aanbod beter toegankelijk is voor mensen die zich op een later tijdstip willen bijscholen of heroriënteren. Het postgraduaat Innoverend On-dernemen richt zich bijvoorbeeld expliciet tot deze groep.

Ik begrijp uw vraag bijzonder goed. Ik heb geprobeerd een aantal kantteke-ningen te schetsen die het op dit ogenblik moeilijk maken om nu een beslissing tot verlenging te nemen. Ze tonen hopelijk ook aan dat er nog een hele weg te gaan is om daar draagvlak voor te kunnen creëren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, deze discussie steekt regelmatig de kop op. U weet dat want u heb er zelf ook naar verwezen. Ik ben het eens met uw duide-lijke standpunt. Maar het is ook belangrijk dat het werkveld het standpunt van de nieuwe minister van Onderwijs kent.

Kathleen Krekels (N-VA): Ook voor de N-VA is het verlengen van de masters niet meteen een optie. Een uitbreiding kan inderdaad een rechtstreekse impact hebben op de werkzaamheidsgraad en op het aantal beroepsactieve jaren. We moeten daar toch wel enige voorzichtigheid aan de dag leggen. Een studieduur-verlenging wordt mogelijk als het nodig is voor de nationale en internationale ar-beidsmarkt, of als het noodzakelijk is om zich verder te kunnen ontwikkelen in een onderzoeksomgeving. We moeten in dezen toch een aantal facetten in het oog houden vooraleer we tot een verlenging kunnen overgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Hilde Crevits, viceminis-ter-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de voorrangsregels voor Nederlandstaligen in het Brussels secun-dair onderwijs
– 42 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Krekels

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, deze vraag gaat over hetzelfde als het voorstel van decreet dat hierna op de agenda staat, ik vind het interessant om uw standpunt te kennen. Een jaar geleden hebben we hierover ook gedebatteerd. Toen is er een overgangsmaatregel uit de bus gekomen. Nu is het kijken hoe we voortgaan.

We hebben in Brussel voorrangsregels voor zowel ons lager als ons secundair on-derwijs. Een van de voorrangsgroepen zijn Nederlandstaligen. Voor kinderen van 2 of 3 jaar die pas naar school gaan, wordt er gekeken naar de taal van de ouders. Het taalniveau van de kinderen kun je op dat moment niet als referentiepunt

nemen. Zo is er een taaltest of eventueel een taalbewijs voor het taalniveau van de ouders, om de thuistaal Nederlands te screenen.

Kinderen die naar het secundair onderwijs gaan, zijn 12 jaar en hebben vaak hun schoolloopbaan in het lager onderwijs in het Nederlands gedaan. Ze krijgen een getuigschrift van het Nederlandstalige onderwijs en worden dus geacht Nederlands te kennen. Anders krijgen ze geen getuigschrift van ons basisonderwijs, veronderstel ik. Dat lijkt me toch een uitgangspunt.

Het betekent dat het niet meer nodig is om naar het taalniveau van de ouders te kijken, maar dat we naar het taalniveau van de kinderen kunnen kijken. Dat is niet enkel een principekwestie, het is ook een erkenning. Zodra je kiest voor de Nederlandstalige gemeenschap en je het Nederlands machtig bent, word je beschouwd als Nederlandstalig. Er zijn geen andere criteria om te bepalen wie Nederlandstalig of anderstalig is, behalve de taal die iemand effectief machtig is. Kinderen die op 12 jaar Nederlandstalig zijn, moeten aldus worden meegenomen.

In het secundair onderwijs is het nog niet zo, maar het komt eraan. Door het grote capaciteitstekort is het, als je niet tot een van de voorrangsgroepen behoort, heel moeilijk om nog een plekje in een school te vinden. Nu merk je ook al dat het voor kinderen die in hun eigen school willen blijven, een secundaire school verbonden aan een lagere school, niet evident is om door te stromen, als ze niet tot een van de voorrangsgroepen behoren. Ze zullen misschien wel een andere school vinden, voorlopig nog, maar ook daar neemt de druk toe.

Het is belangrijk om te kijken naar de effecten van onze voorrangsregels. We moeten vooral vermijden dat een voorrangsregel een uitsluitingsmechanisme wordt. Als je voorrangsregels invoert, doe je dat om aan bepaalde minderheidsgroepen van de bevolking bepaalde rechten te geven. Maar het mag niet betekenen dat je bepaalde groepen uitsluit van rechten, zoals het recht op onderwijs. Het kan niet zijn dat kinderen in Brussel minder recht hebben op onderwijs dan andere kinderen, omdat ze niet in het Nederlands worden opgevoed.

Vorig jaar hebben we het debat gevoerd. Uit een aantal argumenten bleek dat CD&V en Open Vld de redenering volgden. Het is expliciet gezegd dat er rekening moet worden gehouden met het taalniveau van de kinderen. De N-VA had, of heeft nog steeds, een ander standpunt. Het was een goed en ernstig debat. Groen heeft een voorstel van decreet ingediend om het taalniveau van de kinderen voortaan mee te nemen. De meerderheid heeft een voorstel van decreet ingediend waarbij nog steeds naar het taalniveau van de ouders werd gekeken, maar het werd iets verlaagd, B1 in plaats van B2. Dat is de context.

Een element dat u aanhaalde in het debat, minister, was de timing. Ik citeer: "Voor mij is het een beetje moeilijk om veertien dagen voor de start van de inschrijvingen het hele systeem op zijn kop te zetten en alles te veranderen. Dat is ook voor de ouders iets raars. Daarom wordt voorgesteld – ik steun dat volledig – om nog één jaar te werken op de oude manier en ondertussen te kijken of het beter kan, dan wel dat de regeling zoals ze goedgekeurd is in het Vlaams Parlement een tijd geleden, onverkort verder van kracht blijft."

Dat was in december, in januari begonnen de inschrijvingen. U vond het moeilijk om het toen te veranderen, ook technisch was dat moeilijk, met de websites en zo. Het is nu een jaar later. U zei dat u wilde kijken of het beter kan. Ik ben ervan overtuigd dat het beter kan. Als we nu de regeling aanpassen, zijn we nog op tijd.

Minister, wilt u voor het komende inschrijvingsjaar in het secundair onderwijs de voorrang voor Nederlandstaligen bepalen op basis van het taalniveau van de ouders of van de kinderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Brandt, het is goed dat u mij hebt geciteerd, maar enkele weken geleden was ik te gast bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Brussel, waar we ook al deze discussie hebben gevoerd. Dat was zeer vruchtbaar voor het voeden van mijn gedachten. Straks zal de commissie een voorstel van decreet bespreken om de bestaande overgangsmaatregel te verlengen voor het schooljaar 2016-2017. Er is een context, collega, om te verklaren waarom dat wordt voorgesteld, en ik sta er uiteraard achter dat het wordt voorgesteld.

Sinds de goedkeuring van de overgangsmaatregel, met de stemming op 17 december 2014, zijn nog twee belangrijke zaken gebeurd. Binnen de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie is, ook vanuit de oppositie gesteund door uw partij, een resolutie goedgekeurd met de vraag om bij de herziening van het decreet rekening te houden met de schoolloopbaan van de leerlingen. Een tweede element is dat enkele belanghebbenden en de vzw Foyer een vernietigingsberoep hebben ingediend bij het Grondwettelijk Hof tegen de wijzigingen aan de Codex Secundair Onderwijs voor de voorrangsregeling in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad. Die procedure loopt nog.

In afwachting van de uitspraak heeft de meerderheid dus een voorstel van decreet ingediend dat opnieuw voorziet in een overgangsmaatregel. Door dat voorstel zou ook voor de aanmeldingen voor het schooljaar 2016-2017, die in januari 2016 starten, het niveau B1 als voldoende worden beschouwd voor het secundair onderwijs. Het lijkt me verstandig om nu niet een nieuwe maatregel uit te werken, om die daarna, als het Grondwettelijk Hof uitspraak heeft gedaan, mogelijk weer te moeten wijzigen. De datum waarop het Grondwettelijk Hof uitspraak zal doen, is niet bekend, maar op basis van de gebruikelijke doorlooptijden zou dat zijn in het voorjaar van 2016. Dat stroomt niet uit tot in het oneindige.

Er wordt ook – en ik weet niet of u dat weet, mevrouw Van den Brandt, maar in de VGC heb ik het ook uitgelegd – door de commissie Onderwijs een traject gelopen om een nieuw decretaal kader voor inschrijvingen te ontwikkelen. In de commissie zijn al hoorzittingen gehouden. Dat nieuwe decretaale kader heeft uiteraard ook een potentiële impact op de inschrijvingen in Brussel. Het is dus goed dat de oefening geïntegreerd gebeurt. Daarom is het verlengen van de bestaande maatregel nu de beste optie, om dan tot een globale oplossing te komen.

Ik heb de raadsleden van de VGC verzekerd dat de inhoud van de resolutie wordt meegenomen in de besprekingen. Ik kan natuurlijk niet nu al resultaten bekend maken, maar de inhoud van de resolutie is bekend en wordt meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Goed, er komt dus een overgangsmaatregel, maar je zou ook een andere overgangsmaatregel kunnen hebben in afwachting van het nieuwe decreet, namelijk dat je effectief naar het taalniveau van de kinderen kijkt in plaats van naar dat van de ouders. Ik stel immers een vrij brede consensus vast dat dat de correcte manier is. Want zelfs als het Grondwettelijk Hof stelt dat het kan, dat je als Nederlandstalige gemeenschap naar het taalniveau van de ouders kijkt in plaats van dat van de kinderen, ook op 12 jaar, dan nog denk ik dat we politiek een andere keuze moeten maken.

Open Vld, CD&V, sp.a en Groen steunen de resolutie van de VGC die dat expliciet vraagt. Er staat niet veel anders in, dus er is weinig interpretatie mogelijk. Ze vraagt gewoon om voor het secundair onderwijs naar het taalniveau van de kinderen te kijken en niet naar dat van de ouders.

Het excuus dat u op een uitspraak wacht, kan ik begrijpen als het over een definitief decreet gaat, maar zolang er geen is, kunnen we wel naar een menselijkere, logischere en eerlijkere manier van werken gaan in Brussel. Ik zal daarover zo dadelijk een amendement indienen op het voorstel van decreet van de meerderheid.

Ik wil er ook op wijzen dat er in het verleden nog een andere uitspraak van het Grondwettelijk Hof is geweest over een klacht met betrekking tot de voorrangsregels. Het ging toen over de kern van de zaak: mogen Nederlandstaligen voorrang hebben in het onderwijs? Toen heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat het kon, maar alleen zolang de Nederlandstalige gemeenschap een proportioneel deel van de anderstaligen bij zich opneemt. Op dat moment was dat nèt gegarandeerd. Precies 20 procent van de anderstaligen zat toen in het Nederlandstalige onderwijs, en dat is ook het aandeel van het Nederlandstalige onderwijs. Maar met de nieuwe regels dreigt dat te veranderen.

Als we die voorrangsregels strikter en strikter maken, gaan we op een punt komen dat het Grondwettelijk Hof dat 'au fond' zal vernietigen, dus niet enkel het feit dat je naar de ouders of naar de kinderen kijkt, maar het feit dat je voorrang geeft an sich.

Ik ben het met u eens dat we die voorrangsregels moeten herbekijken in een nieuw decreet. We zullen daar met Groen ook een duidelijk standpunt over innemen. Maar in de overgang daarnaartoe wil ik er absoluut nog eens voor pleiten om naar het taalniveau van de kinderen te kijken en niet naar dat van de ouders, als het gaat over het secundair onderwijs. We kunnen dat invoegen. Dat zal ook heel veel ouders geruststellen en heel veel kinderen een eerlijke kans geven.

Anders zeg je tegen die kinderen: we weten dat de politiek wat traag gaat, maar jij, die nu in het zesde leerjaar gaat afstuderen, hebt helaas geen recht op dat voorrangsticket. De democratische partijen, op de N-VA na, vinden nochtans dat jij effectief tot die groep behoort, omdat je Nederlandstalig bent, maar je zult helaas een jaartje moeten wachten. En dat kan inderdaad misschien betekenen dat er voor jou geen plek is in de school die je op het oog hebt. Dat is een heel harde boodschap. Dat is een heel jaar van kinderen die nu afstuderen tegen wie wij zeggen: de traagheid van de politiek is voor jou helaas een rem op jouw vrije schoolkeuze.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Collega Van den Brandt, de regeling van het inschrijvingsbeleid is door de vorige minister in de vorige legislatuur uitgetekend en hield een duidelijke verstrenging in van het criterium waarbij naar de ouders wordt gekeken. Ik begreep dat toen niet en begrijp nu nog altijd niet helemaal waarom men dat gedaan heeft. Maar die regeling is er. Daartegen zijn mensen naar het Grondwettelijk Hof getrokken. Ik ben zeer benieuwd wat het Grondwettelijk Hof daarover te zeggen heeft. Ik zou mij er met de licht sarcastische boodschap van af kunnen maken dat als we nu de regeling veranderen, we nooit zullen weten wat het Grondwettelijk Hof erover te zeggen heeft. Ik wil het echt wel graag weten, maar ik wil er mij niet achter verstoppen.

Net als vorig jaar hanteren we het voorzichtigheidsprincipe en stellen we de nieuwe regeling met een jaar uit. Wat de minister gezegd heeft, is heel belangrijk. Er zijn rond de inschrijvingen inderdaad grote inspanningen gebeurd, door het kabinet, door verschillende parlementsleden, door verschillende mensen die hier getuigd hebben tijdens de hoorzittingen. En die moeten resulteren in een nieuw inschrijvingsbeleid, dat met heel veel dingen rekening houdt, zoals de keuzevrijheid van ouders. Het moet ook garanties bieden voor de Nederlandstaligen in Brussel. Dat staat ook nadrukkelijk in het regeerakkoord.

Hoe operationaliseer je dat? De gedachten mogen vrij zijn. Op dat vlak zijn er inderdaad verschillen tussen partijen binnen en buiten de meerderheid. Het is ook

goed dat we die gedachten kunnen formuleren en dat we daar een parlementair debat over zullen hebben. Wat mijn partij betreft, is de vraag wat de waarde van het getuigschrift basisonderwijs is, cruciaal. Ik merk dat daar in het verleden heel wat vragen over gesteld zijn, zowel binnen als buiten mijn partij. Dat zit ook vervat in de hele hervorming van het secundair onderwijs. Men kijkt daar uitdrukkelijk naar de waarde en de inhoud van het getuigschrift basisonderwijs. Als dat getuigschrift blijft bestaan, moet dat wat mij betreft ook voor ouders, leerlingen en leerkrachten iets betekenen. Als ik dat als schepen van Onderwijs onderteken voor de leerlingen in mijn scholen na het zesde leerjaar, hoop ik dat dat voor de ouders – we hebben het hier over ouders van anderstalige kinderen – een garantie is dat die negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs niet voor niets zijn geweest. En dan moeten daar ook civiele effecten van kunnen bestaan. Anders geef je mensen een papier en is dat bijna een lachertje. Je moet daar waarde aan geven. En het moet ergens voor staan. De twee zijn belangrijk: waarde geven doe je decretaal, het belang ervan moet op het terrein gerealiseerd worden door leerlingen en leerkrachten. Dan is het evident dat je daar nadien civiele effecten aan koppelt. Maar die discussie ligt nu nog niet voor.

De wijzigingen die in het verleden soms wat overhaast genomen zijn en waar we nu vragen over stellen en waaraan we nu moeten repareren, bewijzen dat je over het inschrijvingsbeleid een breed maatschappelijk debat moet voeren. Dat wordt heel intens voorbereid. Ik ben blij dat ik een paar collega's heb die dat mee opnemen en die zich daar volledig voor geven. Daarna zullen we de discussie hier in het parlement voeren. Dan hoop ik dat we effectief een regeling kunnen hebben die eens meerdere jaren kan meegaan. Want dat is nog iets dat op het terrein heel sterk wordt aanvoeld: het aantal veranderingen in de afgelopen zeven, acht jaar is niet meer te volgen, niet door de mensen die het aanmeldingssysteem moeten maken in Brussel, maar ook niet door mensen die het systeem moeten uitleggen aan burgers die hun kind moeten inschrijven.

Dus ik hoop dat we een goed vernieuwd inschrijvingsbeleid krijgen waarin met veel bezorgdheden van veel parlementsleden rekening kan worden gehouden en dat het een betere regeling zal zijn dan de huidige.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik wil nog even een verduidelijking geven bij de resolutie die is goedgekeurd door vier fracties in de Raad van de VGC. Mevrouw van den Brandt vergeet altijd het cruciale woordje 'ook' te vermelden. In die resolutie wordt opgeroepen om bij de voorrangregeling ook rekening te houden met de schoolloopbaan van leerlingen. Voor de rest heeft de minister de essentie gezegd, met name dat we moeten wachten op het Grondwettelijk Hof. Het heeft weinig zin om nu nog iets anders in te voeren. We hebben twee jaar geleden een verstrenging aangekondigd van de voorwaarden om als Nederlandstalige beschouwd te worden. Vorig jaar hebben we dat uitgesteld. Het zou geen goed signaal zijn om vandaag opnieuw een wijziging door te voeren waarover opnieuw onzekerheid zou ontstaan door het hangende arrest van het Grondwettelijk Hof.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Onze fractie is zich bewust van het feit dat we voor de garantieregeling voor Nederlandstaligen in het Brussels secundair onderwijs, niet alleen moeten kijken naar de kennis van het Nederlands bij de kinderen, maar ook naar de talenkennis van de ouders. Wij zullen dat blijven benadrukken omdat het in het belang is van de kinderen dat de ouders voldoende weten wat de kinderen kennen en leren op school.

Mevrouw Van den Brandt verwijst naar het arrest van het Grondwettelijk Hof. In het verleden heeft het Grondwettelijk Hof die voorrangregeling aanvaard. We

zullen zien wat het hof in deze nieuwe procedure zal doen. Wij zijn echter van mening dat de kennis van het Nederlands bij de ouders even belangrijk is voor het onderwijs van de kinderen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Brandt, ik begrijp wat u wilt, een fundamentele wijziging. Het lijkt me echter verstandig, en verschillende collega's hebben dat bevestigd, om nu de uitspraak van het Grondwettelijk Hof af te wachten. Wat we nu doen, is de bestaande regeling met een jaar verlengen, wat zorgt voor rust op het veld. Nadien kan het parlement zijn werk doen. U hebt uw positie duidelijk gemaakt, ook de meerderheidspartijen hebben dat gedaan. Dat zal straks ook blijken bij de stemming over het voorstel van decreet.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik herhaal dat ik het argument van wachten op de uitspraak van het Grondwettelijk Hof niet correct vind. Zelfs wanneer het hof de huidige regeling aanvaardt, dan nog ben ik ervan overtuigd dat er een verandering moet komen. Ik hoor daar zeker vanuit Open Vld expliciete steun voor. CD&V maakt de nuance dat het ook in rekening moet worden gebracht. De N-VA zegt heel expliciet dat het taalniveau van de ouders absoluut in rekening moet worden gebracht. Dat zijn drie standpunten. Ongeacht de uitspraak van het Grondwettelijk Hof ben ik ervan overtuigd dat die regeling niet goed is.

Wanneer het Grondwettelijk Hof de regeling voor ons wil vernietigen, dan is dat voor ons, politiek gezien, des te handiger uit te voeren en zal er binnen de meerderheid wellicht sneller een akkoord worden gevonden. Ik hoop echter dat de partijen uit de meerderheid hun schouders willen rechten voor hun eigenwaarde en overtuiging wanneer het Grondwettelijk Hof juridisch geen bewaren maakt.

Mijnheer Vanlouwe, ouders moeten hun kinderen kunnen begeleiden. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat ouders van kinderen in het Nederlandstalig onderwijs, Nederlands kennen. Ouders met kinderen in het Franstalig onderwijs moeten Frans kennen. Dat is een absolute noodzaak en uitdaging in een stad waar meer dan de helft van de ouders noch Frans, noch Nederlands spreekt thuis.

Er gebeurt heel veel. Het Huis van het Nederlands richt lessen in tijdens de schooluren, op de scholen zelf en gericht op het curriculum van de kinderen. Ik hoop dat veel ouders daar gebruik van maken. We moeten daar effectief achter zitten. Wanneer een kind echter ouders heeft die het vertikken om Nederlands te leren of die er niet in slagen en wie het dus niet lukt, dan mag dat kind daar niet voor gestraft worden. Het is heel belangrijk dat een kind van 12 jaar eerlijke kansen krijgt, ongeacht of de ouders al dan niet de goodwill hebben om Nederlands te leren. Een kind mag niet worden gestraft op basis van de capaciteiten van de ouders. Dat belet niet dat we moeten zoeken naar een manier om het Nederlands bij de ouders te versterken. Maar dit is echter een te strenge manier om dat te doen.

Dit debat zal nog vaker worden gevoerd. Ik blijf herhalen dat het gaat over kinderen die nu in het zesde leerjaar zitten en die geen twee jaar kunnen wachten om een schoolkeuze te maken. Er zitten een paar duizenden leerlingen in het zesde leerjaar in het Brussels Nederlandstalig onderwijs die Nederlandstalig zijn en een getuigschrift basisonderwijs zullen krijgen maar die niet dezelfde rechten hebben als de kinderen naast hen op de schoolbanken. Politiek uitstel en de zaak tijd geven en laten rijpen zijn waardevolle argumenten, maar daar hebben die kinderen niets aan. Het amendement dat ik straks namens Groen zal indienen, biedt voor die groep kinderen een perspectief. Ik hoop dat u ook aan hen denkt bij de stemming.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.